Makro: Sanayi üretimi üçüncü çeyrekte daralırken, sektörel ayrışmalar sürüyor

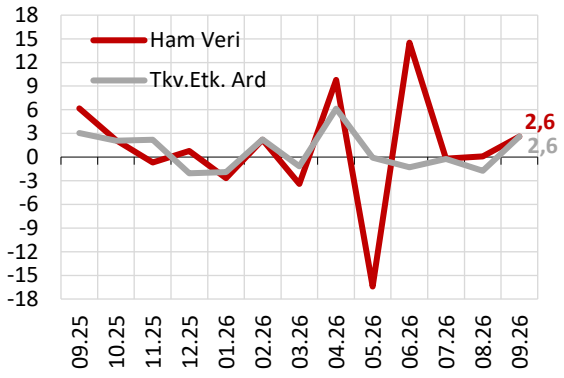
Eylül ayında SÜE mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %2,1, yıllık bazda ise %2,6 arttı. Bu artışa rağmen üçüncü çeyrek genelinde görünüm oldukça zayıf kaldı. SÜE (m.a.) ikinci çeyreğe göre %1,8 daralarak ikinci çeyrekteki kazanımlarını büyük ölçüde geri verirken, üçüncü çeyrekte yıllık üretim büyümesi %0,8 ile sınırlı oldu.

Sanayi üretiminde sektörel olarak heterojen görünüm sürüyor. Hem aylık hem çeyreklik bazdaki seyirde diğer ulaşım araçları ve bilgisayar, elektronik ve optik aletler imalatı başta olmak üzere sermaye mallarındaki oynaklık etkisini sürdürüyor. Taşıt ve diğer sermaye malları sektörlerinde geçici etkiler de bu oynaklığa katkı yapıyor. Arızi faktörlerin ve oynaklıkların etkisini dışladığımızda eylül ayındaki güçlü artışın yerini oldukça sınırlı bir aylık artışa bıraktığını hesaplıyoruz. Tekstil, giyim gibi uzun süredir zayıflamakta olan sektörlerdeki görünüm de korunuyor. Bunlara, öncü göstergelerin de işaret ettiği gibi inşaat bağlantılı ara malı sektörlerinin de eklendiğini görüyoruz.

Bu çerçevede, yerel ve küresel koşullar altında sanayi üretiminde sermaye malları haricinde genele yayılan bir zayıflama olduğu anlaşılıyor. Bu görünümün kısa vadede de sürmesini bekliyoruz. Bu çerçevede üçüncü ve dördüncü çeyrekte GSYİH büyümesine sanayi üretiminden belirgin bir katkı beklemiyoruz.

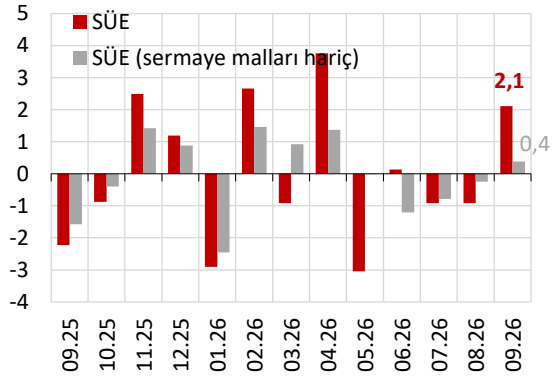
Eylül ayında SÜE mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) olarak aylık bazda %2,1, yıllık bazda ise %2,6 arttı (Grafik 1, 2 ve 3). Takvim etkilerinden arındırılmış olarak yıllık artış da yine %2,6 oldu. Eylül ayındaki toparlanmaya rağmen hem ikinci çeyrekten sarkan etkiler hem de temmuz ve ağustos aylarındaki düşüş eğilimi nedeniyle SÜE (m.a.) çeyreklik bazda %1,8 daraldı (Grafik 4). Böylelikle ikinci çeyrekteki güçlü artış kalıcı olmadı ve SÜE (m.a.) hemen hemen ilk çeyrekteki seviyesine geri döndü (Grafik 3). Üçüncü çeyrekte yıllık bazdaki artış ise %0,8 ile ikinci çeyreğe kıyasla yavaşladı (Tablo 1).

Grafik 1. SÜE (yıllık % değişim)

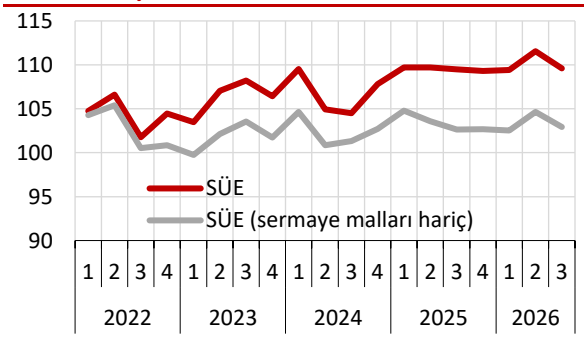
Kaynak: TÜİK

Grafik 2. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, aylık % değişim)

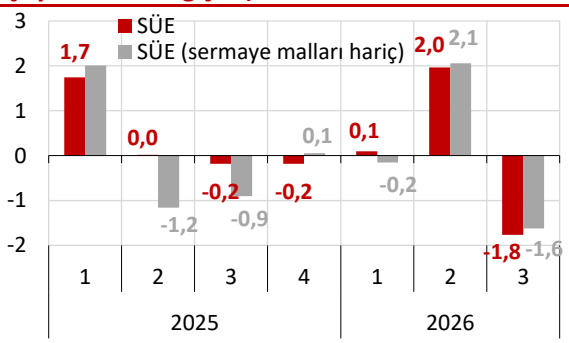
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 3. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 4. SÜE (mevsimsellikten arındırılmış, çeyreklik % değişim)

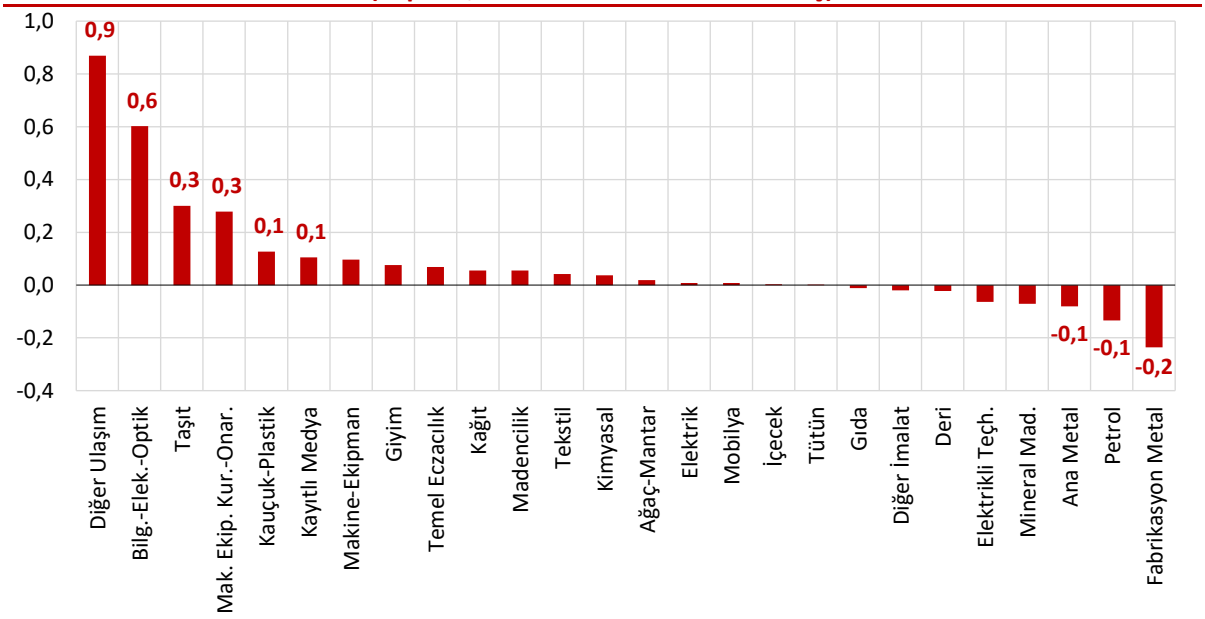

Kaynak: TÜİK, Akbank

SÜE'nin (m.a.) seyrinde sermaye mallarının belirleyici rolü eylülde de sürdü (Grafik 2 ve 4). Oynaklığı en yüksek olan kalemlerden **diğer ulaşım araçları imalatı** ve **bilgisayar, elektronik ve optik aletler imalatı** sektörlerinde sırasıyla %29,4 ve %27,3 oranında gerçekleşen aylık artışlar SÜE (m.a.) aylık artışına 1,47 puan katkı yaptı (Grafik 5). Bu iki sektör hariç SÜE (m.a.) aylık artışı %0,68 ile ılımlı düzeyde gerçekleşti. Bunun haricinde **motorlu kara taşıtı imalatı** sektöründeki planlı bakım çalışmalarının bitmesiyle gerçekleşen artışın ve **makine ekipman kurulum ve onarım** sektöründe geçen ayki sert düşüşün (%8,7) düzeltmesinin 0,3'er puanlık katkılarını da ana eğilimden saymak mümkün görünmüyor. Dolayısıyla, ana eğilim olarak aylık artışın oldukça sınırlı olduğunu ve sanayi üretimi için zayıf seyrin devam ettiğine dair geçmiş değerlendirmelerimizi değiştirecek bir veri akışı olmadığını değerlendiriyoruz. Aylık bazdaki diğer gelişmelere göre, negatif katkı yapan sektörler arasında **inşaat bağlantılı** ara malı sektörlerinin (**diğer metalik olmayan mineral maddeler üretimi, ana metal ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı**) yoğunlaşması dikkat çekiyor. İnşaat sektörüne yönelik zayıflama sinyallerini özellikle anket bazlı diğer öncü göstergelerden de almaktaydık. Bu ay **giyim** ve **tekstil** sektörlerinden gelen pozitif katkı ise son dönemlerdeki güçlü düşüşler sonrasında, o düşüşleri telafi etmekten uzak, teknik bir hareket gibi görünüyor.

Bu görünüm altında **mal gruplarına göre**, aylık bazda üretim enerji hariç tüm ana gruplarda artarken, en kuvvetli artış %8,2 ile yukarıda belirttiğimiz gibi **sermaye mallarında** gerçekleşti (Tablo 2). İnşaat bağlantılı sektörlerdeki zayıflığa rağmen **ara mallarında** üretim artışı %0,5 ile ılımlı düzeyde oldu (Grafik 7). Dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarında da artışlar kaydedildi (Grafik 8).

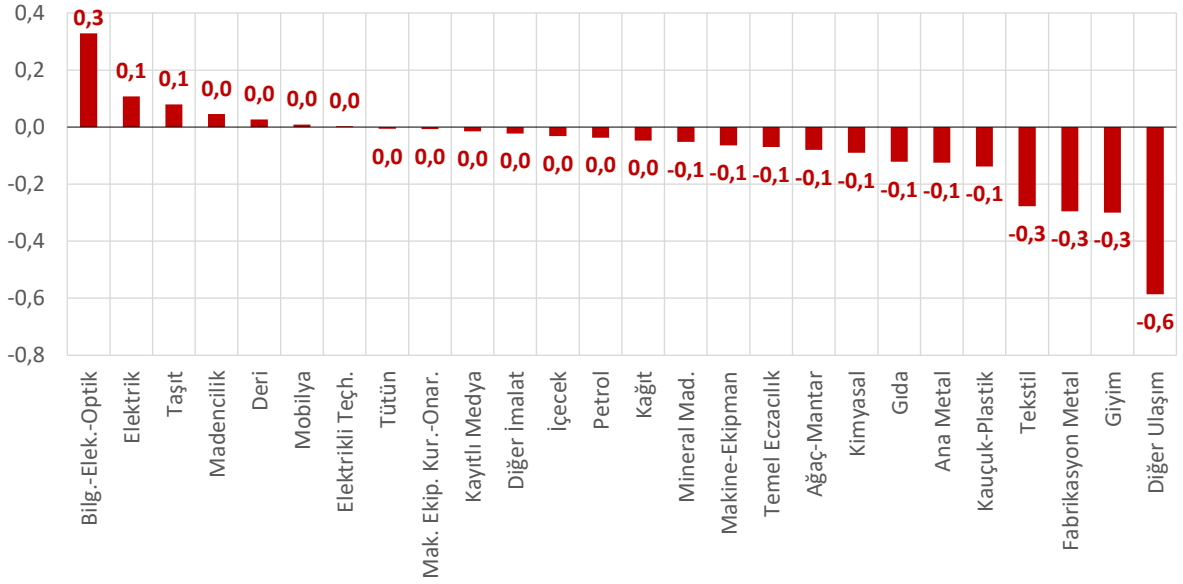
Grafik 5. Eylül Ayı SÜE Aylık Değişimine Katkılar
(% puan, mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, Akbank

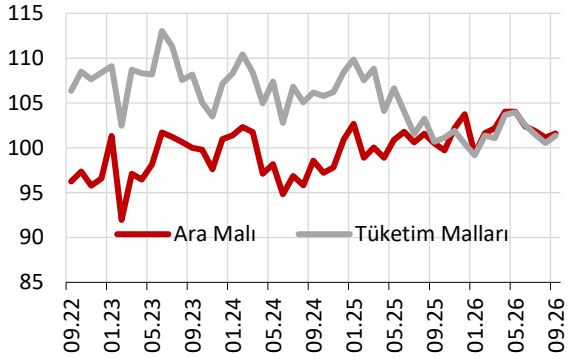
Üçüncü çeyrekte SÜE (m.a.) %1,8 daralırken, bu düşüşe en yüksek katkılar 0,6 puan ile diğer ulaşım araçları imalatından ve 0,3'er puan ile giyim, fabrikasyon metal ve tekstil imalatından geldi. Pozitif yöndeki katkılar ise sayıca daha az. En yüksek katkı 0,3 puan ile bilgisayar, elektronik ve optik aletlerden gelirken, onu elektrik üretimi ve motorlu kara taşıtı imalatı izledi. Diğer ulaşım ve bilgisayar-elektronik-optik aletler sektörlerindeki hareketlerde baz etkileri önemli rol oynadı. Özetle, üçüncü çeyrekte ana eğilimin genele yayılan şekilde zayıf olduğunu değerlendiriyoruz.

Grafik 6. SÜE Çeyreklik Değişimine Katkılar (% puan, mevsimsellikten arındırılmış)

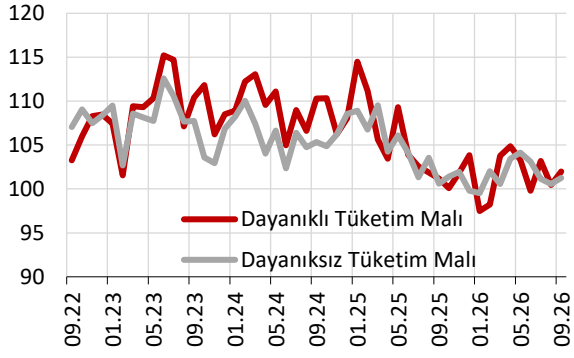
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 7. Ara Malları ve Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

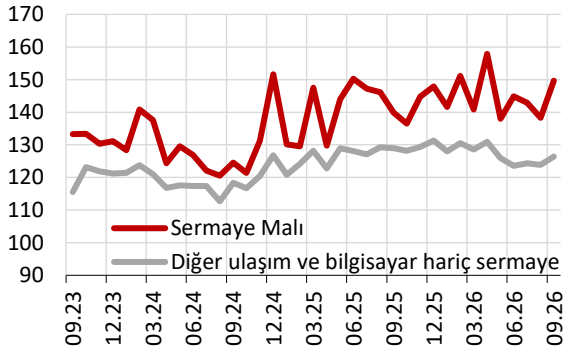
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 8. Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

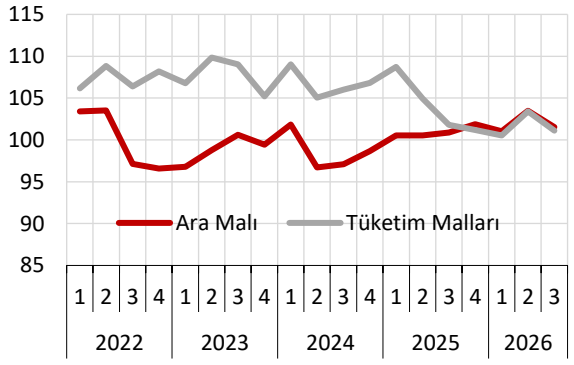
Kaynak: TÜİK

Grafik 9. Sermaye Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

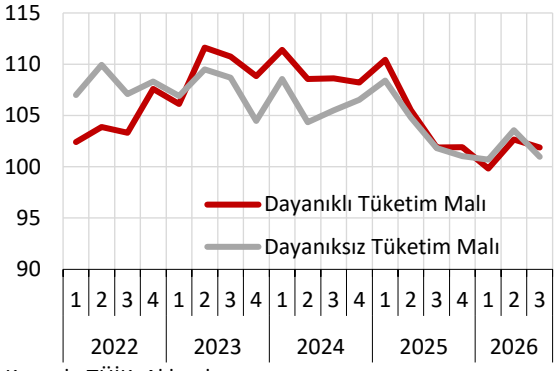
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 10. Ara Malları ve Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

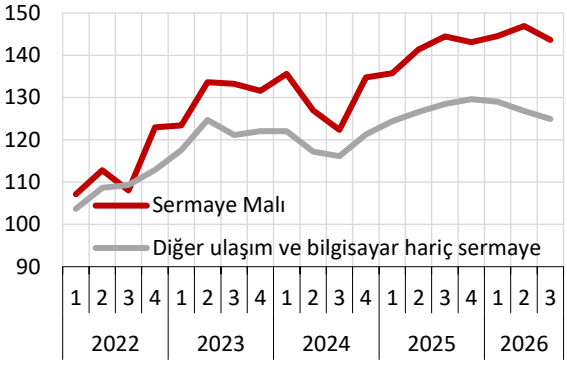
Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 11. Tüketim Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

Kaynak: TÜİK, Akbank

Grafik 12. Sermaye Malları (mevsimsellikten arındırılmış, 2021=100)

Kaynak: TÜİK, Akbank

Tablo 1. Sanayi Üretim Endeksi (Yıllık Yüzde Değişim)

	Haz.26	Tem.26	Ağu.26	Eyl.26	2025-Ç4	2026-Ç1	2026-Ç2	2026-Ç3	İlk 9 Ay
Toplam Sanayi	**14,5**	**-0,2**	**0,1**	**2,6**	**0,8**	**-1,4**	**1,9**	**0,8**	**0,5**
Madencilik ve Taşocakçılığı	**9,7**	**-4,1**	**2,9**	**1,2**	**4,2**	**-2,5**	**-3,0**	**0,0**	**-1,8**
Kömür ve Linyit Çıkartılması	21,5	35,5	27,3	6,2	5,0	-1,3	7,2	21,6	9,0
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	1,6	1,8	6,9	4,0	12,4	-1,3	-0,9	4,2	0,7
Metal Cevherleri Madenciliği	-8,6	-32,1	-17,9	-15,9	-12,3	-11,8	-20,4	-22,2	-18,4
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	25,1	7,0	11,1	14,1	12,5	5,1	8,4	10,7	8,4
İmalat Sanayi	**15,4**	**0,3**	**-0,3**	**2,6**	**0,5**	**-1,7**	**2,2**	**0,9**	**0,5**
Gıda Ürünleri İmalatı	18,2	1,7	1,1	4,0	-4,1	-2,9	2,4	2,3	0,6
İçeceklerin İmalatı	24,3	1,6	-3,4	1,5	3,6	-6,0	5,6	-0,1	0,4
Tütün Ürünleri İmalatı	13,3	1,1	-2,2	0,4	5,5	9,0	1,7	-0,2	3,0
Tekstil Ürünleri İmalatı	24,6	4,2	4,2	0,0	-8,6	-5,9	3,8	2,7	0,1
Giyim Eşyaları İmalatı	3,4	-7,9	-12,7	-11,5	-25,6	-23,3	-13,2	-10,6	-15,9
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	13,6	0,3	5,9	5,0	-11,2	-16,2	-3,6	3,7	-5,5
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	8,5	-0,1	-2,5	-9,3	8,9	-2,3	-1,1	-4,0	-2,5
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	21,1	2,3	1,0	7,4	-0,4	-0,5	5,6	3,5	2,9
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğ.	11,9	-1,1	-23,2	-1,3	-0,4	-8,5	-2,5	-9,1	-7,0
Kok Kömürü ve Rafine Edil. Petrol Ür. İm.	4,1	-1,6	4,7	2,9	6,5	9,0	0,7	2,0	3,7
Kimyasalların ve Kimyasal Ür. İmalatı	18,5	4,1	3,3	3,4	4,1	0,5	6,2	3,6	3,4
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	24,2	3,7	-7,9	4,5	13,4	16,2	10,6	0,1	8,9
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	18,6	-1,4	-0,5	0,7	0,2	-2,6	0,2	-0,4	-0,9
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür. İm.	19,7	3,7	2,9	-0,4	12,4	-1,3	4,8	2,1	2,0
Ana Metal Sanayii	20,7	2,1	1,2	-0,6	4,5	0,9	6,6	0,9	2,8
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	13,6	-3,1	-4,5	-8,2	12,6	10,4	4,1	-5,3	2,6
Bilgisayar, Elektronik ve Optik Ürün. İm.	5,2	4,2	35,2	40,9	14,5	23,4	8,0	26,8	19,4
Elektrikli Teçhizat İmalatı	20,1	-1,1	10,5	4,8	9,8	0,3	4,8	4,5	3,3
Makine ve Ekipman İmalatı	11,8	0,8	-8,1	-3,7	-8,1	-9,7	-4,6	-3,6	-6,0
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	19,8	-2,1	12,3	9,5	8,8	1,6	0,7	6,0	2,7
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	5,0	-3,6	-25,5	34,5	-0,2	-2,0	18,7	-0,9	5,4
Mobilya İmalatı	21,1	9,8	5,7	1,8	2,5	-1,0	5,8	5,7	3,6
Diğer İmalatlar	24,5	4,6	2,5	4,2	-14,6	-17,2	-3,5	3,8	-5,9
Makine ve Ekipmanların Kur. ve Onarımı	0,5	0,7	-9,0	-2,1	0,1	-2,1	-7,6	-3,4	-4,5
Elektrik, Gaz, Buhar	**6,9**	**-4,8**	**1,4**	**4,0**	**0,4**	**2,7**	**1,8**	**0,0**	**1,4**
Toplam Sanayi	**14,5**	**-0,2**	**0,1**	**2,6**	**0,8**	**-1,4**	**1,9**	**0,8**	**0,5**
Ara Malı	18,2	1,1	1,6	1,2	3,5	-0,6	3,3	1,3	1,3
Dayanıklı Tüketim Malı	16,0	1,1	1,3	0,5	-4,8	-12,0	-2,7	0,9	-4,6
Dayanıksız Tüketim Malı	16,3	0,5	-2,1	0,7	-7,4	-6,9	-0,4	-0,3	-2,5
Enerji	6,7	-0,9	4,5	3,9	2,6	3,6	1,3	2,4	2,5
Sermaye Malı	10,6	-2,4	-3,1	7,1	4,4	3,7	3,5	0,7	2,6
Düşük Teknoloji	17,1	1,3	-0,9	0,5	-7,1	-7,5	0,0	0,3	-2,4
Orta-Düşük Teknoloji	14,9	1,7	-0,1	-0,1	3,8	0,0	1,4	0,5	0,6
Orta-Yüksek Teknoloji	21,3	-0,6	-2,7	3,8	10,0	2,9	6,2	0,2	3,1
Yüksek Teknoloji	-7,1	-9,0	14,8	31,0	-1,1	8,8	3,9	12,7	8,5

Kaynak: TÜİK

Tablo 2. Sanayi Üretim Endeksi (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	Haz.26	Tem.26	Ağu.26	Eyl.26	2025-Ç4	2026-Ç1	2026-Ç2	2026-Ç3
Toplam Sanayi	**0,1**	**-0,9**	**-0,9**	**2,1**	**-0,2**	**0,1**	**2,0**	**-1,8**
Madencilik ve Taşocakçılığı	**-0,3**	**-2,4**	**4,4**	**1,1**	**-3,0**	**1,2**	**0,2**	**1,0**
Kömür ve Linyit Çıkartılması	-11,0	9,6	-0,6	-1,4	13,4	0,1	5,0	1,1
Ham Petrol ve Doğal Gaz Çıkarımı	0,3	-0,5	2,5	2,7	0,6	-3,3	3,1	3,1
Metal Cevherleri Madenciliği	6,6	-11,7	10,6	4,9	-20,3	4,4	-6,4	0,2
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	0,1	-1,4	3,4	-0,8	3,3	2,9	2,3	0,9
İmalat Sanayi	**0,0**	**-0,8**	**-1,5**	**2,3**	**0,2**	**-0,2**	**2,4**	**-2,2**
Gıda Ürünleri İmalatı	2,9	-3,8	2,5	-0,1	1,1	-0,4	2,5	-0,9
İçeceklerin İmalatı	5,8	-8,2	-2,9	0,5	2,1	-3,1	6,4	-5,9
Tütün Ürünleri İmalatı	-2,7	5,4	-5,3	0,4	-3,9	1,0	3,2	-1,6
Tekstil Ürünleri İmalatı	-2,6	-1,4	-3,4	0,7	0,3	2,1	3,9	-4,7
Giyim Eşyaları İmalatı	-7,5	2,2	-8,7	2,0	-5,8	-0,5	1,1	-7,3
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	-5,2	4,3	2,1	-2,0	-1,5	-3,1	6,1	2,6
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı	-3,8	0,3	-4,6	1,3	4,3	-2,6	-1,4	-5,2
Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı	0,8	-2,2	-1,1	2,4	-2,1	2,2	5,0	-2,0
Kayıtlı Medyanın Basılması ve Çoğ.	-2,8	0,7	-8,5	14,9	-7,5	-2,3	2,7	-2,0
Kok Kömürü ve Rafine Edil. Petrol Ür. İm.	2,5	-3,7	5,6	-5,9	-3,4	11,2	-3,4	-1,7
Kimyasalların ve Kimyasal Ür. İmalatı	-0,8	-1,9	0,5	0,9	2,3	-0,8	3,8	-2,1
Temel Eczacılık Ürünlerinin İmalatı	-2,1	-5,6	0,4	4,3	1,9	1,0	1,6	-4,2
Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı	-1,1	-1,7	-2,5	3,2	0,6	0,8	0,6	-3,4
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ür. İm.	-4,0	3,1	-2,5	-1,2	3,0	-5,2	5,1	-0,9
Ana Metal Sanayii	-0,1	-1,5	-0,7	-1,7	1,1	-1,2	3,1	-2,7
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	-9,2	3,3	0,5	-3,4	2,6	0,2	-5,0	-4,3
Bilgisayar, Elektronik ve Optik Ürün. İm.	0,2	3,5	6,3	27,3	-1,8	24,5	-12,3	16,6
Elektrikli Teçhizat İmalatı	-6,5	3,1	4,7	-1,4	4,4	-2,5	1,6	0,1
Makine ve Ekipman İmalatı	-4,8	6,6	-7,9	2,5	-0,1	-2,8	-0,4	-1,6
Motorlu Kara Taşıtı İmalatı	4,9	-4,4	4,9	4,4	0,9	-1,6	3,6	1,2
Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	49,9	-11,6	-21,3	29,4	-7,8	-4,7	30,8	-14,7
Mobilya İmalatı	-5,9	6,3	-3,1	0,3	2,1	-0,3	2,9	0,3
Diğer İmalatlar	1,7	-2,5	-0,2	-0,9	-4,1	0,3	8,0	-1,0
Makine ve Ekipmanların Kur. ve Onarımı	3,8	1,4	-8,7	9,6	-2,6	4,4	-4,8	-0,2
Elektrik, Gaz, Buhar	**1,6**	**-1,4**	**3,3**	**0,1**	**-2,8**	**3,2**	**-1,8**	**1,6**
Toplam Sanayi	**0,1**	**-0,9**	**-0,9**	**2,1**	**-0,2**	**0,1**	**2,0**	**-1,8**
Ara Malı	-1,6	-0,5	-0,7	0,5	1,0	-0,8	2,4	-1,9
Dayanıklı Tüketim Malı	-3,4	3,4	-2,7	1,5	0,0	-2,1	2,8	-0,8
Dayanıksız Tüketim Malı	-1,0	-1,9	-0,6	0,7	-0,8	-0,3	2,8	-2,5
Enerji	0,6	-1,0	3,4	-1,1	-1,6	4,3	-1,3	0,9
Sermaye Malı	5,0	-1,3	-3,2	8,2	-0,9	1,0	1,6	-2,2
Düşük Teknoloji	-0,9	-1,2	-1,6	0,8	-0,4	-0,3	3,0	-2,6
Orta-Düşük Teknoloji	-1,3	0,6	-2,0	0,2	0,5	0,3	0,6	-1,5
Orta-Yüksek Teknoloji	2,3	-0,8	-2,1	2,1	0,4	-0,9	3,7	-4,2
Yüksek Teknoloji	3,3	-5,9	5,5	26,1	0,6	2,9	0,5	7,8

Kaynak: TÜİK

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Dr. Çağlar Yüncüler - Müdür
Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı
Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin
Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş, Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.